

SKÚŠKA DOPROVODNÉHO PSA S TESTOM SPRÁVANIA A SKÚŠKOU ZNALOSTI MAJITEĽA PSA (BH/VT)

Všetky skúšky a súťaže podliehajú vo vzťahu na vykonanie a správanie sa zúčastnených športovým zásadám. Druh súťaže a jej hodnotenie pre doprovodných psov je popísaný ďalej. Predpisy sú pre všetkých zúčastnených záväzné a všetci zúčastnení musia splniť rovnaké výkonnostné požiadavky.

Podujatia majú verejný charakter, miesto a začiatok skúšky je potrebné členom oznámiť verejne, môžu sa vykonať len v prípade, ak členská organizácia FCI pridelí termín. Členské zväzy sú viazané týmito rámcovými ustanoveniami.

Všeobecné ustanovenia

Pripustení sú všetci majitelia psov, ktorí sa preukážu, že už úspešne absolvovali skúšku znalosti analogicky ku smerniciam FCI pre vodcovský preukaz psa alebo takí, ktorí predložia úradný dôkaz a znalosti.

Účastníci, ktorí sa po prvý raz zúčastňujú FCI skúšky doprovodných psov a nemôžu sa preukázať skúškou znalosti, musia sa v deň podujatia prihlásiť u skúšajúceho rozhodcu na úspešné písomné preskúšanie znalosti predtým, než budú preskúšaní so psom v praktickej časti.

Pripustení sú psi všetkých rás a veľkostí. **Vek na pripustenie je pätnásť mesiacov.** Aby bolo možné vykonať skúšku doprovodného psa, musia byť v skúške predvedení minimálne štyria psi. Ak je skúška doprovodných psov kombinovaná s inými oddielmi, majú ísť na štart minimálne štyria účastníci (napr. IPO, FH, BH). Pripustný počet účastníkov v jednom skúšobnom dni pre jedného rozhodcu je medzi 12 a 18 štartujúcimi a riadi sa počtom oddielov, ktoré je potrebné vyskúšať. Nesmie presiahnuť počet 36. (Skúška doprovodných psov spolu s písomnou skúškou sa počíta za 3 oddiely, bez tejto teoretickej skúšky sú to dva oddiely.)

Skúška povahy

Pred pripustením psa na BH skúšku je potrebné podrobiť prihlásených psov skúške povahy, pri ktorej sa kontroluje identita na základe tetovania alebo čipu. Psi, ktorých nie je možné identifikovať, nemajú oprávnenie štartovať na skúške. Skúška povahy sa vykonáva aj počas celej skúšky. Psi, ktorí v tejto skúške neobstoja, sú z ďalšieho priebehu vylúčení.

Hodnotenie

Psi, ktorí v časti A (Skúška doprovodného psa na cvičisku) nedosiahli úspešne 70 % bodov, nebudú pripustení do časti B „Skúška v cestnej premávke“. Na konci skúšky rozhodca nedá výsledky podľa bodov, ale len

Začiatkové základné postavenie „ZP“ je zároveň aj miesto koncového základného postavenia
V skupine musí psovod so svojim psom obísť jednu osobu vpravo a jednu vľavo.

1. Ovládateľnosť na vodítku

(15 bodov)

Povel: „k nohe“

Zo základnej polohy má pes, na vodítku s bežným obojkom, na povel „k nohe“ radostne nasledovať psovoda. Obojok nesmie byť nastavený na ťah. Potrebné je zaujať základný postoj, kým druhý psovod vedie psa ku miestu odloženia, keď bol zaujatý základný postoj pre cvik dlhodobé odloženie. Z týchto zaujatých základných postojov začína pre oboch psov hodnotenie. Na začiatku cvičenia ide psovod so svojim psom priamo 50 krokov bez zastavenia. Po obrate a ďalších 10 až 15 krokoch vykoná poklus a pomalú chôdzu vždy so zvukovým povelenom „k nohe“. Prechod z poklusu do pomalej chôdze je potrebné vykonať bez medzi krokov.

Tieto rôzne druhy chôdze sa musia jasne odlišovať rýchlosťou. Pri normálnej chôdzi je potom potrebné vykonať podľa náčrtku dva obraty vpravo, jeden vľavo a dva obraty späť ako aj jedno zastavenie po druhom spätnom obrate. Pes má stále ostať ramenom na úrovni kolena na ľavej strane psovoda, nesmie ísť dopredu alebo do boku. Zastavenie je potrebné minimálne raz ukázať po druhom spätnom obrate podľa náčrtku z normálnej schôdze.

Zvukový povel môže psovod použiť len pri začatí a pri zmene spôsobu chôdze. Keď zostane psovod stáť, má si pes ihneď a bez povelu sadnúť. Psovod nesmie pritom meniť svoju základnú polohu a hlavne pristúpiť ku prípadne bokom sediacemu psovi. Vodítko je počas vedenia potrebné držať v ľavej ruke a musí byť previsnuté. Na konci cvičenia ide psovod so svojim psom na pokyn rozhodcu medzi skupinu minimálne štyroch pohybujúcich sa osôb.

Zaostávanie, tlačenie sa dopredu, vybočovanie psa ako aj neistota psovoda pri obratoch sú chybné.

Prechod skupinkou osôb

Prechod cez skupinu, ktorej osoby sa pohybujú, je potrebné ukázať pri vedení na vodítku a voľnom nasledovaní. Psovod musí pritom so svojim psom jednu osobu obísť vpravo a jednu vľavo (napr. v tvare osmičky) a minimálne raz v skupine zastať pri jednej osobe. Rozhodca môže požadovať opakovanie. Na príkaz rozhodcu opustí psovod so svojimi psom skupinu a zaujme koncovú polohu. Pochválenie psa po opustení skupiny je povolené len v koncovnej základnej polohe. Obrat (180 °) čelom vzad.

Obrat má psovod predviesť doľava (180 stupňov otáčajúc sa na mieste). Pritom sú dve možnosti:

- pes prejde pravotočivo zozadu okolo psovoda
- pes ukáže ľavotočivý obrat o 180 stupňov na mieste

V priebehu skúšky je možný len jeden z týchto variantov.

2. Ovládateľnosť bez vodítka

(15 bodov)

Zvukový povel: „K nohe“

Na pokyn rozhodcu sa pes v základnej polohe odopne. Psovod si vodítko zavesí okolo ramena alebo schová do vrečka (vždy na odvrátenej strane od psa) a znovu sa ihneď vydá s voľne idúcim psom do skupiny, aby sa tam aspoň raz zastavil. Po opustení skupiny zaujme psovod krátko základnú polohu a potom predvedie chôdzu bez vodítka analogicky k ustanoveniam cvičeniu 1.

3. Odloženie v sede za pochodu

(10 bodov)

Zvukový povel: „K nohe“ „Sadni“ „K nohe“

Zo základnej polohy vyjde psovod na povel k nohe so svojim psom voľne idúcim pri nohe priamo. Po minimálne 10 až 15 krokoch psovod zaujme základnú polohu, dá psovi zvukový povel „sadni“ a vzdiali sa o ďalších 15 krokov. Otočí sa späť ku svojmu psovi a na pokyn rozhodcu ide späť ku psovi a po jeho pravej strane opäť zaujme základnú polohu. Ak si pes namiesto sadnutia ľahne alebo ostane stáť, ie za to strhnutých 5 bodov.

4. Odloženie v ľahu za pochodu s privolaním (10 bodov)

Zvukové povely: „K nohe“ „Ľahni“, „Ku mne“, „K nohe“

Psovod so psom vykročí zo základného postoja na povel k nohe v priamom smere. Po 10 až 15 krokoch zaujme psovod základnú polohu, dá zvukový povel „Ľahni“ a vzdiali sa o ďalších 30 krokov. Ihneď sa otočí ku svojmu psovi a ostane pokojne stáť. Na pokyn rozhodcu psovod privolá psa povelom ku mne k sebe. Pes má pribehnúť radostne, rýchlo, priamym smerom tesne a priamo sa posadiť pred psovoda. Na zvukový povel „k nohe“ si pes sadá rýchlo a rovno vedľa svojho psovoda. Ak zostane pes stáť alebo si sadne, ale bezchybne sa priblíži, tak sa odráta 5 bodov.

5. Dlhodobé odloženie psa (10 bodov)

Zvukové povely: „Ľahni“, „Sadni“

Pred začatím cviku č.1 druhého psa odloží psovod svojho pred tým odopnutého psa zvukovým povelom „Ľahni“ na rozhodcom vopred určené miesto zo základného postoja a to bez vodítka alebo bez toho, aby pri ňom zanechal nejaký predmet. Teraz odíde psovod v rámci cvičiska bez toho, aby sa obzrel 30 krokov od psa a zostane v dohľade psa pokojne stáť, otočený k nemu chrbtom. Pes musí bez pričinenia psovoda pokojne ležať, pokiaľ druhý pes nevykoná cvičenia 1 až 4. Na pokyn rozhodcu ide psovod ku svojmu psovi a postaví sa na jeho pravú stranu. Po cca 3 sek., na pokyn rozhodcu na zvuk. povel „sadni“ si pes musí rýchlo a priamo sadnúť do základnej polohy. Nepokojné chovanie psovoda ako iná skrytá pomoc, nepokojné ležanie psa, prípadne priveľmi skoré postavenie/sadnutie si psa pri vyzdvihnutí sa odoberie príslušný počet bodov. Ak pes stojí alebo sedí na mieste odloženia, vykoná sa čiastočné ohodnotenie. Ak sa pes vzdiali od miesta odloženia pred cvikom č. 2 o viac ako 3 metre, tak sa cvičenie ohodnotí nulou. Ak pes po ukončení cviku č. 2 opustí miesto odloženia, obdrží čiastkové ohodnotenie. Ak ide pri prevzatí pes oproti psovodovi, je bodová zrážka do troch bodov.

B) Skúška v cestnej premávke

Všeobecne:

Nasledujúce cviky sa uskutočňujú mimo cvičiska vo vhodnom prostredí v uzatvorených obciach. Rozhodca spolu s vedúcim skúšky stanoví kde a ako sa cviky uskutočnia na verejnom priestranstve (ulice, cesty alebo námestia). Verejná premávka nesmie byť obmedzená.

Vykonanie tejto skúšky je pre svoju mimoriadnosť časovo veľmi náročné. Požiadavky na výkonnosť nesmú byť ovplyvnené povrchným posúdením v prípade účasti väčšieho počtu psov.

Body sa za jednotlivé cvičenie časti B nepridelujú. Pre absolvovanie tohto skúšobného oddielu je rozhodujúci celkový dojem správania sa psa v doprave a na verejnosti. Ďalej popísané cviky sú podnetom a môžu byť rozhodcom individuálne prispôbované miestnym podmienkam. Rozhodca je oprávnený pri pochybnostiach v posudzovaní psov opakovať cvičenia prípadne ich meniť.

Priebeh skúšky

1. Stretnutie so skupinou osôb

Na pokyn rozhodcu prejde psovod so svojim psom na vodítku určený úsek ulice po chodníku. Rozhodca sleduje dvojicu v primeranej vzdialenosti. Pes má poslušne sledovať psovoda na voľne visiacom vodítke s ramenom na úrovni kolena psovoda. Voči chodcom a cestnej premávke sa má pes chovať ľahostajne.

Po ceste prebehne popred psovoda chodec (dohodnutá osoba). Pes sa má zachovať neutrálne a bez záujmu.

Psovod a pes idú ďalej cez voľnú skupinu najmenej 6 osôb, pričom jedna osoba osloví psovoda a podaním ruky ho pozdraví. Pes má na pokyn psovoda ostať vedľa neho sedieť alebo ležať a počas krátkeho rozhovoru sa má správať pokojne.

2. Stretnutie s cyklistami

Pes na vodiťku ide po ceste a najprv ho zozadu predbehne cyklista, ktorý pri tom zvoní. Vo veľkej vzdialenosti sa cyklista otočí a prichádza oproti psovodovi a psovi. Pritom opäť zvoní. Jazda okolo sa má uskutočniť tak, že sa pes nachádza medzi psovodom a cyklistom.

Pes na vodiťku sa má voči cyklistom chovať bez záujmu.

3. Stretnutie s motorovými vozidlami

Psovod ide so psom na vodiťku okolo viacerých vozidiel, pritom jedno z vozidiel začne štartovať. Pri inom vozidle sa zabuchnú dvere. Počas toho, čo psovod a pes idú ďalej, zastaví vedľa nich auto. Otvorí sa okienko a psovod je požiadaný o informáciu. Pritom má pes na pokyn psovoda ostať sedieť alebo ležať. Pes sa má správať pokojne a netýkavo voči vozidlám a dopravnému hluku.

4. Stretnutie s korčuliarmi a bežcami

Psovod ide so psom na vodiťku po pokojnej ceste. Predbehnú ich dvaja bežci bez spomalenia. Keď sa bežci vzdialia, idú oproti nim ďalší bežci a prebehnú okolo nich bez spomalenia. Pes nemusí ísť korektne pri nohe, avšak nesmie predbiehajúcich alebo oproti bežiacich bežcov obťažovať. Je prípustné, aby psovod svojho psa pri stretnutí dal do polohy sadni alebo na ľahni.

Miesto bežcov môžu psovoda a psa predbehnúť a ísť im naproti dvaja na skejtbordoch alebo korčuliach.

5. Stretnutie s inými psami

Pri predbehnutí alebo stretnutí s iným psom v sprievode psovoda sa ma pes správať neutrálne. Psovod môže zopakovať povel „k nohe“ alebo psa pri stretnutí uviesť do polohy sadni alebo ľahni.

6. Správanie sa krátkodobo opusteného a na vodiťku priviazaného psa v premávke, správanie sa voči iným zvieratám.

Na pokyn rozhodcu sa prejde psovod so psom na vodiťku po chodníku menej rušnej ulice. Po krátkej trase sa psovod zastaví na pokyn rozhodcu a upevní vodiťku na plot, alebo niečo podobné. Psovod sa odoberie mimo dohľad do obchodu alebo do vchodu domu.

Pes smie stáť, sedieť alebo ležať.

Počas neprítomnosti psovoda prejde okolo psa chodec (dohodnutá osoba) so psom na vodiťku s bočným odstupom približne 5 krokov od skúšaného psa.

Osamote nechaný pes sa má počas neprítomnosti psovoda chovať pokojne. Okolo vedeného psa (nepoužiť agresívneho psa) má nechať prejsť bez útočného postoja (silné ťahanie vodiťka, neustále brechanie). Na pokyn rozhodcu je pes odviazaný a odvedený.

Poznámka

Je prenechané na rozhodcovi, či jednotlivé cviky budú vykonané s každým psom na určených miestach, alebo či všetkých skúšaných nechá vykonať len niektoré cviky a potom so všetkými prejde k nasledujúcemu miestu skúšky a tam bude pokračovať podobným spôsobom.